

8

Emo Nr. 545 - 1 = 96 bl. lin.

Heltebo gård fra
1800 - 1900.

Notre spreide minne
om tilhøva i hundrad-
året med omsyn til
brøkarar m. v., gards-
drift, naboforhold, vegar
o. a. solis som eg
minnest og som eg
har lese om i gamle
dokumenter og likeleins
det som min bestefar
Jonas Tigenemson Heltebo
f. 1811 har fortalt.

eg har ingen Kladd
laga så det som eg
skriv vert no ikkje
ordna som det skulde
være, men det er

ikkeji laga for andre
 enn familien om
 nokon i ei ledig stund
 vil sjå noko um tilhøve
 for dei som levde på
 garden for eit hundrad år
 eller nelså det sidan.

Krog tok til med brukar-
 rane på garden i 1800.
 Der var då 4 litte store
 bruk, 12 spand gardar.

- 1 Henrik Larsen. Bruket
 vart seinare i 30 år
 seld til en kjøpmann
 Krog fra Reigersund og Lars
 Henriksen som då arve
 garden kjøpte att gard
 på Plesnabø. Krog seld
 til sorenskrivar Feyer

2 Mikal Hansen. Sønn
Hans Mikalsen var eigar
av bruget i 1810 og denne
slækt har vore på garden
i fleire hundrad år

3 Sigmund Jonsen. Han
fekte sjøkte i 1791 av
faren Jon Olsen som
hadde kjøpt garden 1783

4 Marta Torsleinsdtr.
Ho gavlot bruget i 1810
til sønnen Torslein Amundsen

I odelsmannstallet 1805
er forannevnte eigaren
med undtak, at no 4
der sønnen, Torslein Amund-
sen er opført som eigar

I manntallet 1801 er
opført Kristi Hansdtr Holan
Husmandsbuik på Mikal

Hansens brük.

I salmannsballet 1758
er en husmann Rasmund
og pike Gjuri m. s. f.

Det vites ikke med sik-
kerhed hvor disse var;
men det er brüleg at ~~han~~
var husmann på Lagård
da der dette er ikke
vites om nogen anden
husmannsplass på Gillebo
„Plassen Lagård“ som som
den kaldes i Kjøpebrevet
fra Vilhelm Bø var kjøbt
af Timund Andersen 1870

Under udskeftningen i

1845 var følgende hers:

1. Lorenskriger Feyer (nævnt side 2)
2. Jonas Sigmundson
3. Mikal Hansen

4 Omund Torsleinson

Byggar 1865

- 1 Vilhelm Bø. Han var
Kjøpmann i Byggsund og
som gardsstyrer hadde
han Abraham Nilson
frå Fjoged i Høyland (Büddelev)
- 2 Jonas Sigmundson som
hadde like god fæm bruk
- 3 Mikal Hansen som
seinare delte bruket sitt
mellom sønene sine
Ola og Gustav Mikalsoen
4. Ane Berthe Hundersdt.
som hadde kjøpt av Om.
Torsleinson.

Utskiftningen omfattet
ikke strøkningen fra
Soland til skiftet med
Eie (Bekken fra Langeramst),

og lodseigarane hadde fram
 leirs sine gamle utslatte
 teigar som dei nå selde
 frå garane sine:

Jonas Sigmundson selde
 Kvednateigen med fleire
 teigar i 1857 (skyldsett 1857,
 til Anders Røge som var
 gift gift med yngste systen
 hans og dei vart buseisane
 i Bigebakken. Anders
 Eirikje selde seinare Kved-
 nateigen til konsul T. H.
 Renterbold som bygde
 villaen som nå stend
 på bruket.

Kristoffer Nilson kjøpte
 Holand, fyar husman, av
 Mikal Hansen som og
 avhente Tollerum til Nils Nilson

Jonas Nördås hadde kjøpt
en ligg nedangge Eigebakke
og huseit som han førde
op stod rett der jarnbanen
no går og det vart revet ni
da Flekkfjordbana vart bygd.

I 1870 og åra etter
skifta flere av brukte eigar
Jonas Sigmundson sit bruk
vart gjevteke av sonen
Simon Jonassen som etter
nokre år selde ^{til} ein yngre
bror sin Omund Jonassen.
Mikal Hansen delte garden
sin mellom dei to sønne
sine Ola som var lærar
og Gustav. Istnevnte bygde
nye hus på garden sin
Nuo Bentea gjevte
bruket sitt til sonen

Ole Andreas Pedersen.

Da gammalt var, som
i fyrstningen skreiv, bruka
lige store og når nok
skulle deles t. d. toroskeiv,
fiske o. l. fekk kvar sin
fjerdepart. Etter utskift-
ningen, da Omund Torsdenson
fekk sitt brukt utlakt i
2 parsellar en i kvar ende
på garden selde han
til sønneskriveren Feyer den
halvpart som han fekk
utlakt ved sia av søren
skriverens brukt og da
Mikalsbruket var delt
i 2 var forholdet at
V. Bø. i garden ein $\frac{3}{8}$
Omund Jonassen # $\frac{2}{8}$
Ole Mikalsen, Gustav

Mikalsen og Ole H. Pedersen
 kvar ein $\frac{1}{8}$ av garden.

I bygdeboka for Reigjersund
 herad stend òmmen omstalen
 av Heltboi at der i 1906 var
 ialt 38 brük og dei største
 brükarar då var:

Kjøpmann V. Bø, Hans
 Omundson, Gustav Mikalen,
 Ole Mikalsen og Ole H.
 Pedersen. Vidare nemnes:

Hakon Boekmann, Anders
 Andersen, Bernhard Ørsmo, Ø.
 Lunde og Andersen, T. H.

Punkter og Thedor Høybråsen

De sidstnevnte brük + fler
 mindre er solgt av garden
 sine iktslatter og de har
 ingen av garden sine her-
 ligheder bergverk, fiskeri o. l.

Lærlending, Ruders Antjore
 sen Hore Ege kom til
 Slettedø i 1865 og fikk
 arbeide hjå W. Bøe. Han
 fikk av Jonas Slettedø
 forpakta et jordstykke og
 på dette bygde han et
 lite hus, dyrka op stykket
 solus at han i 80 år
 kunne vinkefø en Kjø.
 Han arbeide, som ovanfor
 sakt, hjå Bøe om sommeren
 fra Kl. 6 morgen til Kl. 7
 om kvelden, om vinteren
 fra Kl. 7 til Kl. 6 om kvelden
 og betalingen var 80 øre dagen
 på egen kost. Han hadde
 Kona Johanna som var
 fra Kinnedal og 4 barn.
 Nedskriveren herav minnes

at Johanna i 1885 var
 på Glettebo for å låne
 3 tjug med Kaffi. Ho
 fekk 3 tjug med bærner
 og då ho kom atende
 med bærnerne var dei
 optalde. Han døde nokre
 år fyrr århundraskiftet
 og plassen faldt da til-
 baks til eieren.

Det lile utmarkstykket
 ved sia av Anders sin
 hys bysklep bærer Ole
 Hsersen Samvares. Han
 var ikke gift og døde 1885
 kondu sin hustruens fekk
 byskla et mindre stykke
 av Mikal Hansen. Han
 heite Tommas Mathiasen Pignu
 Han reiste frå familien

og over til Amerika og Roma
 flytte til byen. Tønnes hadde
 "Karahogg" og når han sa
 "noko vart det lite sjønske"
 "Når eg får leffa og kaka
 som hii Vålia he bakt
 så kan eg rir lenge" er
 ei kverma etter han.

Roma heite Amalia.

På side 7 nevnte eg Jonas
 Noris som hadde hus og et
 lite jordstykke nedanfor
 Digebakken han døde for
 kellingem 1865 og en tilreisende,
 Bernt Bide brukte dette stykke
 i nokre år til huset vart
 solgt. Bernt, som var en
 stor og røstlig mann gjekk
 mest innunder navnet "Greven"
 Han hadde ei vakker

dotter som heide Lovisa
Bentine Lemine Hjeltna,
ei stor kraftig fyrkja som
nok var adskillig over 100 lg.

Ingen av brukarane
på Herdabø var leiglen-
dingar såvitt eg har kunn-
net sjå i den tidsbolken
eg skriv om.

Leiglendingskå var
ikke dårlige. Dei sak
brøkk var dei betalte
dei avgifter som var
fastsette for bruken av garden
og som hadde rett å å
thalda fram når foren
var gamvel og måtte
skutte å driva garden.

Fjellgardar, Halvgardar og
Fidegardar.

I 1631 er der 12 fjell
gardar i heradet.

Stestebo er opskrevet som
fjellgard og der må da
trulig være vore 48 bruk
aridi gardar på iinnna to
løyper smørskyld vart
rekna som halvgardar

I 11 te og 12 te århundra
var mælestaven for gar
dane "månadsmætabol"

Ein gard på t. d. 6 mæ
tabol gjekk ein ut frå
kunne fø ein huslyd
i 6 månader.

Seinare vart skattegæm
laget brigda soleis at dei
svare skattane med dei

varu som landluten hadde
bestemt for å skaffe f. d.
smør, laks, huden og skinn m. v.

For Gullebø vedkomande var
det laks. (liegg) Laks var
her så rikelig av at det
hvirde at temarar var dei
feste seg tok etterhald
om at dei vilke ikkje
ha laks til middag mer
enn to dagar i veka.

I 1845 da utskiftingen
var holden var skoglden
skogldalen, ort og skilling,
og i 1865 var to brigder
til mark og ore som no
ein av brukarane på
Gullebø eller rettare to brø
Hans og Gullik Nilsen i 1624
som dreiv garden ilag

älle i Tengs 1 löt smör,
 Tengesdal $1\frac{1}{2}$ löt smör, i Rams-
 land $\frac{1}{2}$ löt smör, i Backe
 3 spand Korn, i Lomeland
 1 farestem, i Omdal 1 ortipug
 i Heigrestad $\frac{1}{2}$ vitt Korn
 i Buarstog $1\frac{1}{2}$ spand Korn
 i Lovland $4\frac{1}{2}$ spand Korn
 og $\frac{1}{2}$ löt smör i Nordberg
 $4\frac{1}{2}$ spand Korn.

Dette somme dome på kor
 mange målar gardarne
 var verdsette på.

1 löt smör 3 bismarpunkt.
 = 18 Kg. 1 bismarpunkt smör
 = 24 mark. 1 våg fisk 3 bis-
 marpunkt, 1 pund Korn (storpund)
 18 spand 1 spand Korn
 36 mark (merker. 1 fd. bygg
 10 spand, 1 h havre 8 spand

Gydegardar på Lettebø har
eg ikkje funne noko skro-
ver men inner Nokasen
på ei nokså flat lita
skjella står tydeleg restar
etter husebygging og likeins
en mindre gravhaug.

I Kjaraneset (nå granskog)
ihopdregne steinrøysar og
likviså i Kleivabakken på
øystra sida. Hus på dessa
to plasser ser inn ikkje
restar av; men på bae
plasser er hellarar som
nok kan ha vore tilhalds
plass for folk.

Two garden derborte kan
ha hatt veik en ikkje.

eg har lippe på Vadda
da vakt over åno heider

Vadlavæst. Den den gamle
ridevejen til Fjgreid gjeng
over åen lenger oppe
hitter det Fjgreidsvæst.

Koller svarledaen : 1349
har huleg ikeje folke vor
huseste her.

Vegar.

Postvegen, som den kallast
 vart omlett i 1840-50 åra
 og den var fyr omlegningen
 høgare oppe inner bakkefoden
 Stovehusa låg på kvar sida
 av vegen og uthusa låg spridd
 mest på øystra sida.
 Jararbana som seinare vart
 bygd gjekk over vegen der
 innergangen no er og den
 fortsatte i nokså rein linje
 over Kvarråken nedanfor
 musets vokterbustad til Holan
 Ogebakken over Kleiva ovan
 fyr Goltrognen og over bekkjen
 frå Langevatnet som er
 skaptet mellom Vie og Hesteb.
~~og til Hestevart kor ei~~
~~steinbru seinare vart bygd.~~

over Bodomstykket til i
trebrü over elva.

En eldre veg nærast riden
og sleaveg låg tidlegare
högare oppe i bakkanne frå
fyrnemide jarnbaneumgang
og kom ned i Lagård skogen
og viane til Hesteværst kor
Hestavabriia seinare vart bygd.

Ved Hestaværst var ikkje
nokon brü men hest og ryttar
eller kløv vaddde over elva.

Ved hög vandslamm i fläusnar
eller mykje regor held snö-
bräe när det ikkje let seg
giva å va over måtte folk
ovanfrå som akta seg til
Storons läns seg båt på
Skellebö og komma seg over
til Mjölhus og så fara

byvegen deira som gjekk ut
dalen og om Vesthovda og
Sandbakkan og til Strømno.

Vart ein kunde spurt om
korleis han hadde komme
fram til byen når fram-
komsten var så nærmeleg
var svart at dei hadde
faret vegen om Vesthovda.
Derle ordloket held seg i
lang tid når ein ville
seia at ein hadde gjengje
ein stor krog og på den
måte gjort vegen lenger.

Min bestefar som var fødd
i 1811 fortalde at i det bråa
fylge måtte iingong fara
vegen om Vesthovda og
skjøtt dei la ut fra var
sidan Halba brustøt.

Vegstübben på postvegen
og ned til åro var iktje
byggt fyrr om lag 1800 åra.

Mjølhusgardane, Gullehei og
Tjervald var toleg godt
hjelpke med fjering sine
som var so store at hest
og harna kunne las i
ei vending men var det
meiris ullen fyrr isen
var sterke nok eller nar
han lødde op var dei
avhengde.

Dei søkte då bygdstyre
om pengar til å leggja
veg på Mjølhusia av
åro om Has Karmer og
til byen. Dei fikk stund
nad til dette og vegen
vart fardig om lag 1880.

Vigen var ring og vedlike-
 holdet heller ikke godt
 så det var ikke mange
 år etter fyrr dei begynte
 snakke om brü over åro.
 Med sludra av heradet
 og noko private liiskot
 som varl innsamlte gjekk
 dei 3 gardane ilag og brü
 var det. Maturaler hogg
 dei noko i eigen skog
 men det meste var planter
 og stokk av seilsküter
 som då var ophogde då
 seilsküter ikke lenger
 kunne levla med einbåtar.

Noko som gjorde det heilt
 nødvendig med brü var
 skülen. Dei 3 gardane
 hadde hatt sküle i leiga

skulestova på Mjølhus;
men etter kins. tilskynsma
no skulle dei gå til Skellebo
der eit skulehus vart op-
ford som var flykt frå Skara

Nabogarden Fjreid fekk
og kjørbar veg i 1880 åran.
Den gamle rideweg til
Fjreid gjik frå postvegen
innlag elskar hundre m.
frå den store stein "Gjest-
gjewaren" som den vart kalla
over åno ved Fjreidsvart,
på skrå opelken bakken til
Reigåsen. Vidare over Nokåsen
i riveiskaret langs nord-
sida av Løkkjemyra og
vidare til Fjreid.

Ein gamal sledaveg
frå Vigjo i Follands vatnet

og til postvegen vart brukt
 om vinteren når isen
 på Follandsvatnet var sikker
 til sommertjøving frå
 Malmuskogen i Bjerkreim
 og til verftet, Bräbenken
 i Rigersund der seil skuta
 som om vinteren lå for-
 loid i pølene på havnen
 vart ettersedd og velt.

Etter segnet har der på
 Kvaråkeren i eldre tid
 vore bygd mindre båtar
 "Kvarer" og til bygning av
 disse var tilfongt Triley
 vore bozd på Malmeid.

Stor lass kunne kjøres når
 isleia frå Fergesdal og
 til Veggø var farendes om
 vinteren når vatnet var til-
 frosset.

Skule for holdene.

Ved ei kruskipsnad i
heradet i 1890 ara, vart
der på Hellebø oppført skule
hus som ~~rom~~ vart flytt
frå Skara. Hellebø hadde
fyr gjenge til Reie der
det var skulehus.

Hellebø prins vart då
gardane Hellebø, Mjølhus, Helthøi
Tjervald, Eggeid, Heimland og Killa
Mjølhus, Helthøi og Tjervald.
hadde fyr hatt skule i
leggd stova på Mjølhus
Rei lita herding i skule-
stova lyt eg skrika ned.

Lararen, Ole M. Hellebø vart
frå sin plass i skulestova
var at ein av guttane
Mikal T. hadde gjort heil

one og sat med ryggen mot
 læreren. Han gikk ned
 til grutten for å høre
 Kafor han sat på den måten.

Mikal gav grei besked.
 "Der krasib ei tús med
 frå ryggen av Nikolai
 som sit foran meg og
 ned på golvet og no er
 ho immer püllen bak meg
 der han sit han Mikal
 hans farbror." Læreren måtte
 smile og det var ingen
 revselse av syvordenen.

Jeg som skriv dette
 gikk 5 år av skulelia
 på reie og der siste to
 åra på Pellebi. På reie
 likte eg meg mykje best
 enn eg gjorde på Pellebi.

Det var guttar og jenter frå
Lundland og Fjellid som
det vart noko vurdert å
komma på bølglengd med.

Skulekrinsen vart avskipt
i 1960 då heradsstyret
vedtok å centralisera skulen
og borna går no til stor-
skulen på Lagard.

I framida trur eg berre
at kringen vil verta for-
nøyd med stoda og eg meiner
det hadde vore betre om
krinsen hadde beholdt små
skulen i skulehuset på Skulebø
Lararar.

Dei eldste skuleprotokollar
er inkje å finna og dei
fyrste lararane utan tildat-
ning på lærarskule held

seminar i den tid då det
berre var omgangs-skule i
heradet kan eg soleis
ikkje skriva noko om.

Den seinste læraren i den
lærarskule var Ole Asserson
Sannarnes som slutta i 1870
og både mor og far hadde
han til lærar. Han bykta
eit jordstykke av bestefar
min og bodde her til sine
siste leveår og dyrka og
rødde noko av jorda.

Han døyde i åra om lag 1885

Den som kom etter Ole
Sannarnes var Ole M. Thelle
frå 1877. Han var, som fleire
lærarar i heradet, utdanna
ved ein lærarskule i Regjering
og var dei fyrste åra lærar

30

i Reie Krins og på Mjølhus
etter Krinskepsnaden i 1890
var han lærar i Barstad
dalen og Flekkebø storskule
og var ansett kvar dag på
kvar skulestad.

Då han skulde på Reie
og Mjølhus var det udelte
skule 3 veker i ein treke
kvar dag. Ring skulestyres
Ole Mikalsen var ein mykje
vurd mann og vart halden
for ein god lærar etter
den utdanning han hadde.
Her har vore fleire lærarar
og lærarar i Krinsen
etter at Ole Mikalsen sluttet
av men ein vil i skule-
styret sine motbøker finna
mabnene deirar so eg gjeing
dei forbi

Fra 1860--80 ára byrja
 det ein kallar pengekúshald
 i motseltnad til natural-
 hushald. Til den tíð hadde
 bonden lívt av det som garden
 kúnne skapa mjólk, kjøtt
 o. a. og berre kjøpt det nødven-
 digste då pengane var fá.

Det gjekk på et vis á þá
 skraut íhóp det som þrongs
 til skattar og avgifter m. v.
 og levemátnar, var tálæg god.

Det var smóret ein selde,
 nokk slakt o. a. som gav penge
 Ísko vart sydd heime av
 trúað som ein hadde garva
 og skomagnen gjekk rúnt
 på garden og láka nye
 skor og vólk gamalt, som
 var slíkt og mátt volas.

Klar vart sydd av ty en
bradde spinnu og vore av
eigen ull og bâte Klar og
sko var av godt materiale
og varte i årevis.

Då pengehuskaldet byrga
var det mjölka og med den
smøkt som for or hūset.

Mjölka vart seld til byam,
ruvot i hūsene, til forret-
ningar som mætte ut
til huslydane og seinare til
meiriane som selde söt mjöl-
kinna smor og gysta noko
av skūmna mjölka og restane
vart heimsend og vart brukt
i huskaldet og Halvopdikt
med vidare.

Så vart heimelaga Klar
for simple, ulla vart seld

Kjøpety måtte til og
skrædder fra byen gjorde
arbeidet og pengene var
iedryge og ville ikke strække li

Lått og lorie.

HJERTELOG TAKK
til alle som kom på meg på
min 70 års dag.
Bertha Hetland.

Dalane Tidende
11 - 8 - 1967.

Rasmus R. Orland frå Bjerk-
reim var med på utskift
ningen på Hellebo 1845.

Rasmus og sonen var på
ein utslakteleig og sto og
sonen var ukjæppen og stein-
hoyde, d. v. s. han traf ein stein
med håen og i farten slapp
han or seg en ei e. l.
Gamlingen høyrde det og sa
Gjød matn må du ikkje ta
forfergeleg troe; men far og
salan kan du seie for han
er felle til å slita på.

Børge Lii fra Nedstrand
hadde sore med som lagrette
mann på en utskifting
saman med en yngre mann
Etter at dei nye grenser
var påviste sa en av bodd
eigarane i enkja som
var misvøgd med det som
var gjort til den yngste av
menningene at han var ung
og ho venta ikkje så mykje
av han men då Børge
hadde eg venta noko anna
av etter alle dei gangene
då kyste meg bak løeveggen
heime.

Bernt Törneström fra Lokndal
sa at ein burde alltid ha med
seg en tom pose. Kjøp du ikkje
noko i han så kjøp du ikkje, noko

Vedrørende Hodnesfossen

Utskrift av Ingeniør
herredstyes møteprotokoll.

På 1926 den 22 de desbr.
avholdtes herredstyesmøte.

Samtlige medlemmer tilstedeværelsen
innså Peter Hjeltnes
i hvis sted varannemann
Johan Kvalbein møtte.
Da behandledes:

Sak no 98 Kjøp av Skettebo
og Hjeltnesfossen.

Ingeniør Tvedten hadde
været og sett på fossen
og var kommet med med
overslag til utbygning av
denne. Opsiddende på
Skettebo og Hjeltnes var
unntas to mann hadde

håndgibt fossen for Kr 2000,-
- type lusen - til udbangem af 1926
Denne håndgivelse havde
det ikke været muligt at
få fornyet og formandskabet
hadde derfor talt op arbeidet
for at købe fossen så man
kunne få den ad frivillig vi.
K. verkets styre foreslår
endst. at fossen kjøpes for 2000.

Formandskabet vil udtale:
Skellevå og Mjölkhus fossen er
nu den eneste for. inden
herredet som på grunn
av sin beliggenhet og andre
årsaker kan tenkes an-
vendt som kraftkilde
for herredet og da man
for eftertiden vanskelig
vil kunne få kjøpe fossen

ad frivillig vi forstår
for mennesket på trods
af de pinaktige lidelser
og fuldt opmærksom på
kommunens økonomiske
stilling at herredstyre
falter følgende beslutning.

1. Under forbehold af departementets approbation
køber Byersund herred
Heddebo og Hjørlusfosse
for 20 000.- - byer husen -
2. Under forbehold af departementets approbation
dekkes kjøpesummen ved
å tage kr. 20 000.- af det
til gamlebyen avsatte beløb
Formannskabet foreslår
vedtoges med 11 mod 5 st.
De fem var Leidland

Læstad, Hovland, Tschberg
og Toldal som stemte
for et forslag av Læstad
om ikke at kjøpe jorser.

Fordeling av beløpet kr 10000.-
for Hellebø.

Hans O. Hellebø	$\frac{1}{4}$	kr 2500.-
Jonas Svindland	$\frac{3}{16}$	1875.-
Edith Pengerad	$\frac{3}{16}$	1875.-
Gustav Hellebø	$\frac{1}{8}$	1250.-
Mikal O. Hellebø	$\frac{1}{8}$	1250.-
Osmund O. Hellebø	$\frac{1}{8}$	1250.-

28-12-1926

Enig i ovenst fordeling.
H. O. Hellebø. Osm. O. ved H. O.
J. Svindland. Edith Pengerad
ved Anna P. Gustav M. Hellebø
Mikal O. Hellebø.

Utskrift
av panteboken 38 pag 47 för
Dalane sörrenskrivningsbete
försåvill angår det inner
18 de mars 1932 lavglyste
äukningsstjålet.

Efter förlangande av
lensmannen i Vigersund
holdes den 5 de januar 1931
för skyldig gardsstat kvangs-
auktion over gr. nr 40 b m.
29 Hodnesfoss av Hjölhus
i Vigersund herred av skylden
1, 28. Et av Vigersund herred
angit bidr. kr. 20000 blev antatt
og er stadfestet den 6 de mars
1931. Fra lensmannen i Vigersund
foreligger erklæring om at
auktionsvilkårene er opfyldte.

Vi meddeles herved Eigersund
herred hjemmel på nevnte
eiendom.

I henhold til nevnte skriv
fra Finansdepartementet av
29 de januar 1930 og fra
justisdep. av 18 de mars 1930
beretnes stempelavgiften
og tinglesningsgebyr alene
for de andeters vedkom-
mende på grunn av
hvilke auktionen holdes.
Kr 3750.

Herfor til statskassen
100 10,- ti kroner.

Dalane namnrett

16 de mars 1932

Gabriel Norheim.

Mjölhus: opsiddere fordelt
sin del eller spankestylden

Magnus Melhus	6 sp.	1250
Gabriel Tønnesen	" "	1250
Bernt Jakobsen	9 "	1875
Tor Torsen	3 "	625
Mikal Andersen	7 1/2 "	1562
O. H. Hylland	7 1/2 "	1562
Peter Theodorsen	4 1/2 "	937.
Theodor Ormunden	4 1/2 "	937.

Fordelingen vedtatt

28 - 12 - 1926. innmøtte -
vet av Peter Th. Melhus

Theodor O. ved Peter T. Tor
T. Melhus. Bernt J. do.

Magnus Melhus, Gabriel
Melhus O. H. Hylland m.p.p
Mikal H. Melhus.

Utskrift
 av pantebok 35 pag. 212 för
 Dalane sörnskrivarembete
 försåvitt angår den inmen
 11te januari 1929 ringlyste
 Skylddelingsföretning.

När 1928 den 15de september
 avhålls inmerdegående av
 lensmannen öfverste men,
 skylddelingsföretning över
 gården Mjölhus gr. no. 40 i
 Bergsunds härad

Br	no 11	sk. 0.98	ink	Peter T. Mjölhus
"	...	9	- 0.64	--- Theodor O. ---
"	-	22	- 0.20	--- Andreas Håkman ---
"	-	20	- 0.20	- Gabriel Melhus
"	-	7	- 0.52	- Tor T. ---
"	-	2	- 1.74	- Magnus ---
"	-	3	- 2.55	- Berndt J. ---
"	-	1	- 1.89	- Mikael B. ---

og over Hestebø ga no 45: Byersund
 Br no 2 mk. 2.75 Edith Fjervad
 " - 34 " 3.66 Jonas Fjervad
 " - 1 " 3.72 Hans O. Hestebø
 " - 17 " 2.98 Ormund O. ---
 " - 13 " 2.81 Gustav ---
 " 15 " 2.81 Mikal O. Hestebø

ianledning av at den så
 kalte Hodnesfossen der ligger
 i fellesskap er solgt til
 Byersund hereds kommune
 Menneopr. vedlegges. De mennene
 har samtlige avlært et som
 skjønnmenn.

Ved forsamlingen møtte
 samtlige iene der var enige
 i at den iutskelte del gis
 et bruksnummer. Deruten
 møtte ordførar Trygve Reie.
 Mennene valgte til form H. Fjervad

Den fraskildte del av gårdene
 er et vasdrag der begynner
 fra og med Hodnesvannet,
 og nedover til elvens utløp
 i Hellebøvannet, og er i henhold
 til kjøpekontrakt mellom
 selger og kjøper, bestemt til
 at iikbygges til kraftstasjon
 for elektrisitetsverket.

I salget er unbefattet
 alle vandrettigheter i
 ovennevnte vasdrag.

Skylden for den fraskildte
 del blev bestemt til mk. 1.28

Hovedbøllens gjenværende skyld

<u>Mjølhus</u> kr. no 11,	mk 0.92	Peter T.
kr. no 9	- 0.58	Theodor O
" - 22	- 0.10	Andr. Hylland
- - 20	- 0.10	Gabriel M
- - 7	- 0.48	Tor h. Melhus

Br. no 2 mk. 1.66 Magnús M.
 " - 3 - 2.43 Bernt J.
 " - 1 - 1.79 Mikal S.

Helkebo gr. no 45

Gr. no 2 mk. 2.63 Edith Skommar
 Br. no 34 --- 3.54 Jonas Tornland
 - - 1 - 3.56 Hans O.
 - 17 - 2.90 Omund O.
 - - 13 - 2.73 Gustav M.
 - - 15 - 2.73 Mikal O.

Den påskulde del er gitt
 bruksnavn Hodnesfossen.
 Omkostningene ved forretnin-
 gens avholdelse bæres av kjøperne
 H. Egland Reinert S. Ruge
 R. Hovland.

Antak til tinglysning
 9 - 1 - 1929. Hordhjem.

Den utskulde parcel
 har fått k. no 29 av Høldhus
 Gr. no 40.

Unnerskrivne som har
sammengjort denne skuld
deling vil her komme med
nøfere merknader:

Dei grünnveigavar på
Mjølhus som selde og 28/12
1926 fordelte salgssummen
var: Magnüs, Gabriel, Bernt
Tor Mikal, Piter og Theodor
Mjølhus samt O. H. Hylland

Fordelt etter spann -
skulda. (Sjå foran)

Seljarane på Flekkebo som
fordelte beløpet etter gammel
sedvane med 16te parter
samme dag var Hans O.
Omriind ved H. O. Jonas
Lundland Edith Perner
ved mora Gustav M og
Ole M. Flekkebo.

Då skulddelinga var fyrelken
13/4 år senere vantar
mensopnevninga 2 brük på
Hjølhus nemlig br. no
som brüleg då var seld
til han som no eig brüket
medan seljaren kün sat
att med et frädelt brük
med skuld 20 öre og
som hadde br. nr 20
Det var vistnok en skogteig
som seinare var kjøpt
av Torvald Hjølhus.

Det andra brük som
lensmannen hev itelede
på opnevninga er br. no
som og har att it mind.
br. no 22 av skuld 0.20 öre
som seljaren sat att med.
No har skulddelingsmenn

(eller beste skjøn) finne at
10 øyre måtte gå av for
hvar av disse bruka men
da dei ikkje hadde ^{hovedbruka} ~~alle~~
med på opnevinga så
har dei likagjort trekt det
heile av på dei utskilte
småbruka og hovedbøtten
skuld skend det same som for
Bæ småbruka har no ei
skuld på 10 øyre kvar.

Reg meiner seljarane
må gå til retten og få
denne skulddeling omstøyt
da der er innleke Kontrakts
forhold som ein meiner
ikkje er rette og som eg
skal nemna noko om.
seinare. Som grunn for
omstøyting finn eg

I skylddelinga sken
"I forsetningen" møtte
samtlige iene"
Ingen av de 3 nålevane
av seljarane kan minnst
å ha mottake noko varsel
om skylddeling og har
heller ikke møtt på denne
Ingen har vist om ~~at~~
at skylddeling er avholdt
for nå da eigaran av
forskr. med stotte i skulde;
meiner dei eig et stryg;
omlag 3 mr. fallhøyd, medanfor
Kvernafalla av dei "Hjølhus
som av ingemørane Tjorten
og Fr. Jakobsen var påpekt
som sted for kraftet.

Endvidere er innbefattet
"alle vandrulligheter" og med

dette mener de at fiskeriet
også tilhører kjøperne
uakket ord. Trykke vi
under tingningerne
vitnefast (Om. O.), erklære
at fiskeriet ikke var
med i handelen da kjø
perne ingen interesse
hadde av dette.

Eller mi mening var
det om å gjera å få
et bruksom. på fossen
og så er det ikke loka
le turvane omayn kortje
av ord. eller skulddelings
menn som loven fyrsterin

Det er ganske vist ikke
gjort i nokon vond mening
Trileg vil lesmannens
feil ved ikke å medta

samtlege seljarar så skulda
ikkje er rett avtrekt og
serleg at seljarane ikkje
fekk lovleg varsel og ikkje
møtte til forhandlinga vere
grunn nok til å få
skulddelinga erklært ugyldig.

Seljarane held seg til
handgivingen og kjøpskon-
trakta, om ho er unner
skreven av seljarane, som
klart vil syna det som
er seld og ikkje ei skuld-
deling som ikkje skal ha
noko av kontraktsforhold
teke med.

Seljarane rekna sjølv sakt
med at kraftstasjon vart
å byggja på den stad som
dei to sakkunnige, ing.

Fr. Jakobsen og Jytkesingemøi
Abel Twisten, som heradsstyret
hadde rådspind, hadde
funnet som den rette og ikke
at vatnet i tinnen var
nyttå sin annen stad.

Det må verta omrømt
seinare, i samråd med
saksforeren som elveegarlager
har tilsett, om der skal
protesteres mot dette eller ei.

Hodnesfossen, har sålangt
tilbaks som eg kan min-
nest, vore kalla vannfall
frå Hodnesvatnet og til Hjer-
janeshølen der Slekkøgardane
hadde alkjerene sine.

Strøket, frå nevnte høl og til
Slekkøvatnet har ikke hatt
noko nær meg bekjent.

Der dei Gjølhus hadde
Kvedmane sine er det einaste
stad som der er noks meining
i å leggja en Kraftstasjon
og her var det han skulle
liggja då dei to gardane
tenkte på eit privat verk.

I 1916 valde heradstyret
ei nemnd på 5 mann som
skulle røykja etter om der
i herøet er fossar som
kunne høva til et eige verk
eg er den einaste som lever
at av dei 5. Me tok dip-
loming. seinare professor
Fredrik Jakobsen som sakte-
kunig rådgjvar.

Saman med den saktekūn-
nige såg me gjev 4 fossar
men han festa seg ved

Hodnesfossen med Kraftstasjon
liggjane der dei Mjølhus hadde
kvidtane sine. Jakobsen
rødde helst til å kjøpa Kraft
frå byen og soleis vart det.
Tanken om eige verk kom
opå og heradstyret, som
hadde fossen på hand til
utgangen av 1926, hadde
hatt fylkesingeniør Abel
Fredten til å sjå over og
kostnadsrekna bygning av
Kraftstasjon, og planane hans
var heilt i samsvar med
professor Fr. Jakobsens sine
i 1916.

Det vesle stryke nedanfor
den planlagde Kraftstasjon
og Slethbivånet, ca 3 m.
fallhøgde, hadde kjøperne

ingen interesse av å ha
med i handelen da det
var heilt identkeleg å
leggja kraftkasjon ved
Slettebovatnet og ierme iteke
heller interessert i salg.

Sardeg for mitt vedkom-
mende var salg av dette
stogg identkeleg da eg i
åra 1915-18 hadde tilplanta
et stykke av utmarka
med fjura og gran.

Fylkesfogden. Smith på-
pekte innvi befaring av
fellet den store fordel det
hadde ved at det lå til
elv så sommeren når
det var hugbart, kunne
flaibast fram til Gøyrevy

Eg kan gjenta at seljarane
då forhandling om strand-
gjervir og sal føregjikk
bestemt hevda fiskeet i vas-
draget var ubrukt av salger
og kunnne av eierne drives
som som før. Dette vart
i dette sakt nokto innok

Dette som eg nå hev
skreve ned har eg gjort
avdi eg er den eldste i
Kommunen og er sterkt interes-
sere i at eigarane på dei
to gardane sine rettigheter
kan verla verma om.

Ita gå rettens veg er
kostbart men kan vera
nødvendig for å hevda
sin rett. Når kommunen

til denne store og dybe
inbyggning av Krafsviket,
som eg forøvrig meiner
er eit mistak, så bør
partane forsøka å koma
til ei samja om noko
som vil ha varane verd
for både Kommunen og
for Viket og for opsetjaren
på Slethø og Mjølhus
eg meiner fyrst og framst
Lenking av Slethø ås.

Slethø 19de mai
1967
H. O. Slethø.

